

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2TdoV/7/2024                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 9517100011                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 09.10.2024                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Pavol Farkaš             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2024:9517100011.2 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Jany Kostolanskej, JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Petra Štífta a JUDr. Petra Kaňu v trestnej veci obvineného Mgr. W. Š. pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom dňa 9. októbra 2024 v Bratislave o dovolaní obvineného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2023, sp. zn. 2To/5/2022 v spojení s rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 14. marca 2022, sp. zn. 2T/3/2021, takto

### rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovuje, že rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2023, sp. zn. 2To/5/2022, b o l z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku

porušený zákon

v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku, § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku a § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona

v neprospech

obvineného Mgr. W. Š., nar. XX. M. XXXX

I. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2023, sp. zn. 2To/5/2022 a zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na zrušované rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

II. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

## Odôvodnenie

### I. Konanie predchádzajúce dovolaniu

Špecializovaný trestný súd (ďalej len „súd I. stupňa“) rozsudkom z 14. marca 2022, sp. zn. 2T/3/2021 uznal obvineného Mgr. W. Š. (ďalej len „obvinený“) vinným zo spáchania prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na nasledovnom skutkovom základe:

„v presne nezistenom čase koncom augusta 2015 ako príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „príslušník ZVJS“), služobne zaradený na výkon služby ako referent v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca (ďalej len „ÚVTOS Košice - Šaca“), preniesol do priestorov ÚVTOS Košice - Šaca nepovolený predmet, a to MP3 prehrávač zn. Thomson spolu s príslušenstvom, ktorý odovzdal odsúdenému W. Š. za sumu v presne nezistenej výške, pričom počas prehliadky u odsúdeného W. Š.B. 14.09.2015 bol tento MP3 prehrávač nájdený, čím svojím konaním porušil povinnosti príslušníka ZVJS podľa § 6 ods. 1 Zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov.“

Súd I. stupňa obvinenému podľa § 326 ods. 1 Trestného zákona a § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) a § 56 ods. 1 Trestného zákona uložil peňažný trest vo výške 500,- EUR. Pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, súd podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) mesiac. Súd ďalej obvinenému podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil trest zákazu činnosti vykonávať službu v ozbrojených silách na 1 (jeden) rok.

Proti uvedenému rozhodnutiu podali odvolanie obvinený a tiež prokurátor.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom z 21. novembra 2023, sp. zn. 2To/5/2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok súdu I. stupňa vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému podľa § 326 ods. 1 Trestného zákona a § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) a § 56 ods. 1 Trestného zákona uložil peňažný trest vo výške 2.000,- EUR. Pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený najvyšší súd obvinenému podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace a podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil mu aj trest zákazu činnosti vykonávať službu v ozbrojených silách na 3 (tri) roky. Napadnutým rozsudkom najvyšší súd odvolanie obvineného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

### II. Dovolanie a vyjadrenia k nemu

Obvinený dňa 8. apríla 2024 prostredníctvom obhajcu JUDr. Marcela Jurka podal proti napadnutému rozsudku ako aj proti rozsudku súdu I. stupňa dovolanie a označil dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) a písm. k) Trestného poriadku. Obvinený svoje dovolanie rozdelil na tri časti, a to na 1/ časť týkajúcu sa konania, ktoré napadnutému rozsudku a rozsudku súdu I. stupňa predchádzalo, ďalej na 2/ časť týkajúcu sa použitia agenta a monitorovaného rozhovoru a napokon na 3/ časť týkajúcu sa postupu súdu I. stupňa a najvyššieho súdu, keď súd I. stupňa nezdôvodnil, prečo v prejednávanom prípade nešlo o disciplinárne previnenie obvineného a najvyšší súd sa s touto otázkou nevyssporiadal správne.

V prvej časti dovolania obvinený poukázal na rozsudok najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho z 1. marca 2021, sp. zn. 2TdoV/1/2019, ktorým bolo okrem iného rozhodnuté tak, že v konaní, ktoré predchádzalo rozsudku najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho z 11. septembra 2018, sp. zn. 2To/7/2017, bol porušený zákon v jeho neprospech. Ďalej uviedol, že najvyšší súd v rozsudku z 1.

marca 2021, sp. zn. 2TdoV/1/2019 uložil súdu I. stupňa dôsledne sa vyrovnat' s okolnosťou, či došlo k účinnému začatiu trestného stíhania, od akého okamihu ako aj s na to nadväzujúcim posúdením použiteľnosti dôkazov vykonaných v prípravnom konaní pred a po začatí trestného stíhania.

Obvinený poukázal na stanovisko najvyššieho súdu R 33/2019 a uviedol, že W. Š.B. podal 17. septembra 2015 trestné oznámenie pre skutok, ktorý je predmetom jeho trestného stíhania, teda vyšetrovateľ mohol po podaní predmetného trestného oznámenia postupovať podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, pretože orgány činné v trestnom konaní mali dostatok údajov potrebných k sformulovaniu skutku, ktorý sa bude trestne stíhať, ako to má na mysli § 199 ods. 3 Trestného poriadku. V tejto súvislosti obvinený uviedol, že orgány činné v trestnom konaní až do rozsudku najvyššieho súdu z 1. marca 2021, sp. zn. 2TdoV/1/2019 považovali uznesenie o začatí trestného stíhania z 7. mája 2015 za to uznesenie, ktorým sa začalo trestné stíhanie. Dôkazom o tom, že orgány činné v trestnom konaní nepotrebovali žiadne ďalšie podklady pre sformulovanie skutku za účelom začatia trestného stíhania je podľa obvineného aj to, že aj po vykonaní monitorovaného rozhovoru z 14. októbra 2015 orgány činné v trestnom konaní trestné stíhanie nezačali a ani nevzniesli obvinenie, pretože tak urobili až 7. marca 2016. Obvinený preto zastáva názor, že úkony trestného konania vykonané v období od 17. septembra 2015 do 7. marca 2016 sú úkonmi nezákonnými a nepoužiteľnými, pretože po podaní trestného oznámenia orgány činné v trestnom konaní vedeli o trestnom oznámení zákonne rozhodnúť, avšak neurobili tak. Doplnil, že orgány činné v trestnom konaní oznamovateľa W. Š.B. vypočuli v procesnom postavení svedka dňa 5. októbra 2015, t. j. v zákonnej lehote na rozhodnutie o podanom trestnom oznámení a zároveň desať dní pred monitorovaným rozhovorom.

Obvinený ďalej nesúhlasí s argumentom, že nebol vylúčený predpoklad spáchania konkrétneho činu v budúcnosti, pretože nebol nikdy disciplinárne stíhaný a ani trestne stíhaný za skutok, ktorý by nasvedčoval tomu, že sa má niečoho v budúcnosti dopustiť, a preto ide o ničím nepodloženú špekuláciu. Namietal, že orgány činné v trestnom konaní od 17. septembra 2015 do 7. marca 2016 jeho osobu poznali a teda v tomto období došlo k podstatnému porušeniu jeho práva na obhajobu a úkony vykonané v tomto období nie sú zákonnými a použiteľnými úkonmi. K použitiu agenta pred začatím trestného stíhania obvinený uviedol, že takýto postup býva zdôvodnený tým, že skutok sa ešte nestal, teda nie je možné začať trestné stíhanie, resp. skutok nie je možné sformulovať ani v základných znakoch, čo však nie je jeho prípad.

Vo vzťahu k použitiu agenta obvinený namieta, že ho W. Š. v pozícii agenta výslovne navádzal na odpovede, ktoré orgány činné v trestnom konaní očakávali a keďže ich nedostal, cielene a provokatívne kladol sugestívne a kapciózne otázky, čím ovplyvňoval skutkový dej natolko, že celý monitorovaný rozhovor je zmätočný, nezrozumiteľný a pre trestné konanie nepoužiteľný. Podľa názoru obvineného skutočnosť, že nereagoval na žiadnu z ponúk agenta nepotvrzuje verziu obžaloby, že by sa mal dopustiť skutku, ktorý mu obžaloba kladie za vinu. Ďalej dôvodil, že W. Š. nikdy nebol príslušníkom Policajného zboru, a preto nebol oprávnený sa podieľať na odhaľovaní trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa, v dôsledku čoho sú obrazovo-zvukový záznam a jeho prepis nezákonnými dôkazmi, ktoré nie je možné v konaní použiť. Je neprípustné, aby štát zasahoval do skutkového deja, ktorý v konečnom dôsledku tvorí trestný čin.

V ďalšej časti dovolania obvinený uviedol, že trestné právo je prostriedok ultima ratio, ktorého prostriedky musia a majú byť použité len vtedy, pokiaľ použitie iných prostriedkov právneho poriadku neprichádza do úvahy alebo ich použitie je zjavne neúčelné. Je len ťažké uveriť tomu, že by MP3 prehrávač predstavoval pre spoločnosť nebezpečnosť vysokého stupňa a jeho údajné prinesenie W. Š. konanie, ktoré je mimoriadne závažné. Do úvahy prichádza eventuálne len jeho disciplinárny postih. Súd I. stupňa nezdôvodnil, či podrobil jeho konanie testu proporcionality podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona. Obvinený tiež namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom najvyšší súd z hromadného výskytu takýchto a obdobných skutkov, ktorých existenciu ani nezisťoval a ani nezdôvodňoval, pričíta jeho osobe, ktorý postup považuje za svojvoľný.

Obvinený preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku

rozsudkom vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech a podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok ako aj rozsudok súdu I. stupňa a tiež aj konanie, ktoré týmto rozsudkom predchádzalo a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku súdu I. stupňa prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podaním doručeným súdu I. stupňa 25. júna 2024, v ktorom uviedol, že dovolanie neobsahuje žiadne nové ani podrobnejšie zdôvodnené argumenty, ktoré by mali viesť k potrebe prehodnotiť už právoplatný rozsudok v prejednávanej veci. Prokurátor poukázal na rozsudok najvyššieho súdu z 10. apríla 2024, sp. zn. 1TdoV/1/2023, v ktorom najvyšší súd zopakoval, že uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku sa môže vzťahovať len na skutky, ktoré sa už stali, pričom ide o zmenu dovtedajšej rozhodovacej praxe, kedy orgány činné v trestnom konaní a súdy účinky začatia trestného stíhania podľa § 199 ods. 5 Trestného poriadku vzťahovali aj na skutky spáchané až po vydaní takého uznesenia. Uvedená judikatúrna zmena potom vyvolala účinky nielen pro futuro, ale mala dopad aj na už prebiehajúce trestné konania.

Prokurátor zároveň uviedol, že pri zvažovaní uvedených spätných dopadov trestnoprávne kolégium uplatnilo materiálny prístup, kde v bode IV. stanoviska R 33/2019 vyslovilo, že pri posudzovaní zákonnosti a procesných účinkov rozhodnutia, návrhu na rozhodnutie alebo postup v konaní je relevantný vecný obsah predmetu dotknutého prieskumu, nie formálne označenie jeho názvu a právneho podkladu. Na uvedený materiálny prístup nadviazalo aj rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 63/2022, podľa ktorého ak pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku nebolo pre skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, vydané procesne účinné uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku, neznamena to bez ďalšieho, že trestné stíhanie pre daný skutok nebolo vôbec začaté, pričom v takejto procesnej situácii treba uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré spĺňa zákonné náležitosti podľa § 206 ods. 3 Trestného poriadku, považovať vzhľadom na § 206 ods. 2 Trestného poriadku aj za uznesenie o začatí trestného stíhania, a to i vtedy, ak v jeho výroku nie je ustanovenie § 199 Trestného poriadku formálne uvedené. Procesnú použiteľnosť zabezpečených dôkazov, okrem dôkazov, ktoré bolo možné získať z dôkazných prostriedkov aj pred začatím trestného stíhania podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona, je nutné ale vždy posudzovať so zreteľom na to, že k začatiu trestného stíhania došlo až okamihom vydania uznesenia o vznesení obvinenia.

K námietkam obvineného vo vzťahu k použitiu agenta prokurátor uviedol, že celé trestné konanie, vrátane podania obžaloby až do vyhlásenia rozsudku súdu I. stupňa, bolo proti obvinenému vedené aj pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, pričom nie je zrejmé, že by v prípravnom konaní došlo k účelovej nadkvalifikácii skutku. Zo spisového materiálu bolo, podľa názoru prokurátora zrejmé, že primárnym cieľom orgánov činných v trestnom konaní bolo odhaľovanie, zisťovanie a usvedčovanie páchatel'ov korupcie, pričom dokumentovanie korupčného trestného činu realizovali orgány činné v trestnom konaní bona fide, kedy už prvotne zistené informácie od svedka zjavne nasvedčovali, že zo strany obvineného je páchaná práve korupčná trestná činnosť.

Obvinený nastolil otázku, či je takto zákonne získaný dôkaz možné použiť aj potom, ako v danej veci dôjde k zmene právnej kvalifikácie a vypusteniu korupčného trestného činu. V tejto súvislosti prokurátor poukázal na § 117 ods. 12 Trestného poriadku a uviedol, že ak zákon umožňuje použiť skutočnosti získané nasadením agenta v inej trestnej veci, ak ide o trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, potom o to viac je taký dôkaz použiteľný v tej istej trestnej veci, v ktorej bol vyhotovený, ak k nej dôjde iba k vypusteniu korupčného trestného činu z pôvodnej právnej kvalifikácie skutku. Prokurátor tiež pripomenul, že k trestnému činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona došlo ešte predtým, ako bol svedok použitý ako agent, a teda jeho výpoveď, v ktorej podrobne popisoval priebeh trestného činu, by boli plne použiteľné ako dôkaz aj v prípade, ak by súd považoval činnosť agenta za neprocesnú.

Prokurátor preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol z dôvodu, že je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

### III. Konanie na dovolacom súde

Dovolací súd pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho vydanie a zistil, že dovolanie obvineného je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], podané v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. Dovolanie bolo tiež podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. a)] a v konaní je obvinený riadne zastúpený zvoleným obhajcom (§ 373 ods. 2 Tr. por.). Po dôkladnom preskúmaní dovolateľom namietaných skutočností dovolací súd zistil, že dovolanie je dôvodné.

Vzhľadom na zistenia dovolacieho súdu spočívajúce na právnom ťažisku materiálneho korektívu považuje senát za potrebné vyjadriť sa predovšetkým práve k uvedenému inštitútu.

Úvodom je potrebné uviesť, že elementárna klasifikácia trestných činov na prečiny, zločiny a obzvlášť závažné zločiny má v systéme trestného práva význam najmä z pohľadu možnej represívnej reflexie zo strany súdu ako reakcie na mieru spoločenskej škodlivosti jednotlivých trestných činov. Za trestné činy s najväčšou mierou spoločenskej škodlivosti možno označiť obzvlášť závažné zločiny (§ 11 ods. 3 Trestného zákona), pričom naproti tomu, trestné činy, ktorých spáchanie je pre spoločnosť považované za menej závažné, označuje právny poriadok za prečiny (§ 10 ods. 1 Trestného zákona).

Klasifikačným kritériom je v tomto prípade horná hranica trestnej sadzby podľa § 10 ods. 1 písm. b) Trestného zákona pri prečinoch a dolná hranica trestnej sadzby pri zločinoch podľa § 11 ods. 1 a 2, a obzvlášť závažných zločinoch podľa § 11 ods. 3 Trestného zákona. Špecifickým kritériom je subjektívna stránka trestného činu uplatňovaná pri posudzovaní prečinu podľa § 10 ods. 1 písm. a).

Pri určovaní závažnosti prečinu (ako merateľného kritéria materiálneho znaku trestného činu) je nevyhnutné analyzovať súbor viacerých skutočností uvedených v ustanovení § 10 ods. 2 Trestného zákona. Týmto (materiálnymi) taxatívne vymenovanými aspektmi sú spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, miera zavinenia a pohnútky páchateľa.

Trestné právo je prostriedkom ultima ratio, čo sa podľa právnej teórie, ako aj súdnej praxe chápe aj ako zásada pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity). Podľa tejto zásady má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeniach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví, nie sú dostatočné, teda už boli vyčerpané, sú neúčinné alebo zjavne nie sú vhodné. V oblasti aplikácie a interpretácie trestného práva potom - z takto chápaného prostriedku ultima ratio - musia byť akcentované právne princípy a zásady, ktoré primárne súvisia s posudzovaním trestnosti činu, napr. zásada nullum crimen, nulla poena sine lege či zásada in dubio pro reo (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 316/2011 zo 14. decembra 2011).

Vzhľadom na existenciu zásady „ultima ratio“ trestný zákon počíta s možnosťou „zmiernenia“ posudzovania činu formálne naplňajúceho skutkovú podstatu prečinu na miernejší čin, ktorým môže byť (v závislosti od následnej kvalifikácie skutku príslušným orgánom) kvalifikovaný ako priestupok alebo disciplinárny resp. iný obdobný právny delikt.

V prípade, ak súd alebo orgán činný v trestnom konaní dospeje v rámci povinnosti skúmať skutočný stav veci k záveru, že závažnosť činu (formálne subsumovateľného pod prečin) je nepatrná (pri mladistvých páchateľoch malá (§ 95 ods. 2 Trestného zákona)), je povinný dodržiavať práve uvádzanú elementárnu zásadu trestného práva vysloviť, že takýto skutok nemožno kvalifikovať ako trestný čin (prečin) s odôvodnením absencie dostatku materiálnej stránky trestného činu.

Je potrebné si uvedomiť, že materiálny znak (materiálny korektív) je daný súborom viacerých skutočností, ktoré treba v každom jednotlivom prípade zvážiť ako jeden celok, aj keď v každom jednotlivom prípade môže byť pomer, ktorým sa prihliada na tieto jednotlivé skutočnosti a na vzájomný vzťah medzi nimi, rôzny (k tomu porovnaj R I/1965, R II/1965, B 11/1/1979).

Trestný čin ako určitú právnu konštrukciu vymedzuje Trestný zákon uzavretým komplexom presne definovaných objektívnych a subjektívnych znakov, ktoré v súhrne vytvárajú skutkovú podstatu trestného činu. Ako sa skutok prejavuje vo vonkajšom svete, definuje predovšetkým objektívna stránka skutkovej podstaty, ktorá je tvorená súhrnom znakov charakterizujúcich konanie a následok vrátane kauzálneho vzťahu medzi nimi (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 316/2011 zo 14. decembra 2011).

Vo vzťahu k právomoci dovolacieho súdu posudzovať a hodnotiť závažnosť trestného činu je potrebné uviesť, že dovolací súd môže pri posudzovaní dôvodu dovolania uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku hodnotiť i potrebnú (vyššiu než nepatrnú) závažnosť prečinu (§ 10 ods. 2 Trestného zákona) a opierať sa pritom o dôkazy, ktoré boli v súdnom konaní vykonané; nesmie však skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku) (R 121/2014).

Posudzujúc vyššie uvedenou optikou prípad obvineného možno uviesť nasledovne:

Výkonanie trestného činu, zo spáchania ktorého bol obvinený uznaný za vinného (prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a)) malo spočívať v tom, že ako príslušník ZVJS preniesol do priestorov ÚVTOS Košice - Šaca nepovolený predmet, a to MP3 prehrávač zn. Thomson spolu s príslušenstvom, ktorý odovzdal odsúdenému W. Š.B. za sumu v presne nezistenej výške, pričom dokazovaním pred prvostupňovým ako aj odvolacím súdom nebolo preukázané, že by došlo k prijatiu sumy akejkoľvek výšky (čo malo za následok zmierňujúce prekvalifikovanie trestného činu z obžaloby - zločinu prijímania úplatku). Uvedený spôsob spáchania činu tak, ako bol ustálený súdmi prvého a druhého stupňa však v sebe nezahŕňa obligatórny znak naplňujúci skutkovú podstatu trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa, keďže nedošlo k jeho spáchaniu tak ako bol ustálený v skutkovej vete rozsudku Špecializovaného trestného súdu, teda porušením povinnosti príslušníka ZVJS podľa § 6 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov. Prvostupňový a následne odvolací súd právne nesprávne vyhodnotili odovzdanie MP3 prehrávača odsúdenému W. Š. ako veci, ktorá napĺňa predpoklad neoprávneného prospechu resp. tento interpretovali extenzívne a nezohľadňujúc akékoľvek ďalšie okolnosti skutku.

Následok trestného činu nemal dostatočne závažný vplyv na hodnoty chránené trestným zákonom, keďže jediným následkom bolo odovzdanie veci (MP3 prehrávača) jednému z odsúdených, pričom nešlo o predmet zakázaný resp. nepovolený. Práve naopak, MP3 prehrávač je jednou z vecí, ktorých držba odsúdenými je v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody, za splnenia určitých predpokladov, povolená. Deklarujúc uvedené treba poukázať priamo na Ústavný poriadok pre odsúdených v ÚVTOS Košice-Šaca a to konkrétne na § 22 ods. 1, ktorý zakotvuje možnosť dispozície odsúdeného elektrickým spotrebičom v cele alebo izbe, pričom v písm. d) bod 2 uvádza „rádioprijímač“, ktorý možno druhovo subsumovať do kategórie spotrebičov určených na prehrávanie audio stôp, teda do rovnakej kategórie elektrických spotrebičov ako je MP3 prijímač. V danej súvislosti treba tiež odkázať na zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v ustanovení § 34 ods. 1 taktiež deklaruje možnosť dispozície vlastného rádioprijímača odsúdeným.

Vo vzťahu k okolnostiam, za ktoré bol trestný čin spáchaný možno konštatovať, že v zásade jedinou skutočnosťou reprezentujúcou prítomnosť prvku určitej protiprávnosti bolo porušenie iných ako trestnoprávných predpisov regulujúcich možnosť dispozície vybranými predmetmi odsúdenými v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody, ku ktorému došlo odovzdaním (nie vnesením) takého predmetu bez splnenia predpokladov vyžadovaných právnymi predpismi (bez súhlasu riaditeľa ústavu a pod.) odsúdenému W. Š.B..

Čo sa týka údajného porušenia povinností príslušníka ZVJS podľa § 6 ods. 1 Zákona č. 4/21001 Z. z. o zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov, podľa ktorej je príslušník ZVJS pri výkone služby povinný dbať na česť, vážnosť a dôstojnosť osoby i svoju vlastnú a nepripustiť, aby v súvislosti s výkonom služby vznikla osobe bezdôvodná ujma a aby prípadný zásah do jej práv a slobôd prekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného výkonom služby, je potrebné uviesť, že konanie kladené obvinenému za vinu žiadnym spôsobom nesmerovalo k ujme na právach alebo slobodách odsúdeného W. Š.. Taktiež nemožno vyvodzovať, že predmetným konaním by (v miere podstatnej pre posudzovanie trestnoprávnej zodpovednosti) obvinený nedbal na česť, vážnosť a dôstojnosť osoby i svoju vlastnú. Uvedené ustanovenie je potrebné vykladať ako právne protektívne vo vzťahu k osobám odsúdeným, zabraňujúce ponížujúcemu a neľudskému konaniu zo strany príslušníkov ZVJS pri výkone ich služobnej činnosti.

Vzhľadom na skutočnosť, že dovolací súd dospel k záveru, že skutok bol nesprávne právne kvalifikovaný ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa, nemožno prijať záver o trestnoprávnej zodpovednosti obvineného Mgr. W. Š.. Možno však uviesť, že išlo o vedomé a úmyselné konanie smerujúce k odovzdaniu predmetnej veci (MP3 prehrávača) odsúdenému potenciálne subsumovateľné pod iný ako trestný delikt v závislosti od posúdenia skutku príslušným orgánom. Materiálna stránka skutku tak, ako bol, na základe dôkazného stavu ustálený v prvostupňovom a odvolacom konaní, nenapĺňa požadovanú (minimálnu) mieru spoločenskej nebezpečnosti, a preto konanie obvineného nemožno právne kvalifikovať ako trestný čin, ale bude možné posúdiť ho len ako disciplinárne previnenie.

Vo vzťahu k ostatným dovolacím námietkam obvineného najvyšší súd uvádza, že vzhľadom na charakter zistení vedúcich k záveru, že nedošlo k spáchaniu trestného činu, nebolo potrebné sa s nimi osobitne zaoberať.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd vyslovil, že rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2023, sp. zn. 2To/5/2022 bol porušený zákon v ustanoveniach §319 Trestného poriadku, § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 trestného poriadku a § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v neprospech obvineného Mgr. W. Š., napadnutý rozsudok zrušil, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušované rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal Najvyššiemu súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 5:0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.